

ТзОВ «Еко Центр Проект»

79008, м. Львів, вул. П. Беринди, 3/4

На громадські слухання

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
документа державного планування (ДДП)
«Схема санітарного очищення населених пунктів
Моршинської міської територіальної громади»

Директор

Костирка В.І.

Інженер-проектувальник
1 категорії
(Кваліфікаційний сертифікат
Серія АР №012381)
Менеджер природоохоронної
діяльності
(Диплом №ВК 28166162)

Бота О.В.

Львів 2023

ЗМІСТ

Вступ		
1.	Зміст та основні цілі документа державного планування	9
2.	Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень	11
3.	Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	31
4.	Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом	33
5.	Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	39
6.	Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	42
7.	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	44
8.	Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка	45
9.	Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	46
10.	Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	48
11.	Резюме нетехнічного характеру інформації	49
Список використаних джерел		
Додатки		

ВІЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ	
1	2
Безпритульні тварини	домашні тварини, що залишилися без догляду людини або утворили напіввільні угруповання, здатні розмножуватися поза контролем людини;
Великогабаритні відходи	тверді відходи, розміри яких перевищують 50 x 50 x 50 сантиметрів, що не дає змоги розмістити їх у контейнерах об'ємом до 1,1 куб. метра;
Вигрібна яма (вигріб)	інженерна споруда у вигляді поглиблення в землі, виконана з водотривкого матеріалу, призначена для збирання та зберігання рідких відходів, наземна частина якої обладнана щільно прилягаючою кришкою та решіткою для відокремлення твердих відходів;
видалення відходів	- здійснення операцій з відходами, що не призводять до їх утилізації;
виробник відходів	- фізична або юридична особа, діяльність якої призводить до утворення відходів
відведені місця чи об'єкти	- місця чи об'єкти (місця розміщення відходів, сховища, полігони, комплекси, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких отримано дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;
відходи	- будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення;
відходи як вторинна сировина власник відходів	- відходи, для утилізації та переробки яких в Україні існують відповідні технології та виробничо-технологічні і/або економічні передумови; - фізична або юридична особа, яка відповідно до закону володіє, користується і розпоряджається відходами;
джерело утворення побутових відходів	- об'єкт, на якому утворюються побутові відходи (житловий будинок, підприємство, установа, організація, земельна ділянка);
директивний час	- час, установлений спеціалізованим організаціям для ліквідації ожеледиці і очищення проїзної частини від снігу після припинення снігопаду, завірюхи або утворення (виявлення) ожеледиці;
захоронення відходів	- остаточне розміщення відходів при їх видаленні у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів;
зберігання відходів	- тимчасове розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах (до їх утилізації чи видалення);
збирання відходів	- діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і розміщенням відходів у спеціально відведених місцях чи
збирання і заготівля відходів як вторинної сировини	- діяльність, пов'язана із збиранням, купівлею, прийманням, зберіганням, обробленням (переробленням), перевезенням, реалізацією і постачанням таких відходів переробним підприємствам на утилізацію, а також надання послуг у цій сфері;
знешкодження відходів	- зменшення чи усунення небезпечності відходів шляхом механічного, фізико-хімічного чи біологічного оброблення;
каналізація (стічних вод)	- комплекс мереж та інженерних споруд, а також технічних та санітарних заходів, які забезпечують організоване приймання, відведення та очищення стічних вод з подальшим їх використанням або випуском у водні об'єкти, а також перероблення відходів каналізаційних споруд для подальшої їх утилізації;
контейнер для зберігання побутових відходів (контейнер)	- металева або пластикова ємність, призначена для збирання та зберігання побутових відходів, виготовлена згідно з вимогами державних стандартів;
контейнерний майданчик	- спеціально обладнані майданчики для розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів із зручними під'їздами для спеціально обладнаних транспортних засобів;

локальні (автономні) очисні споруди	- споруди та пристрої, що призначені для очищення стічних вод підприємства (абонента) перед їх скиданням в систему господарсько-побутової, виробничої або дощової каналізації чи використання в замкнутих схемах водного господарства підприємства;
медичні відходи	- відходи, що утворюються внаслідок медичного обслуговування у закладах, які в установленому порядку отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (крім підприємств з виробництва фармацевтичної продукції та медичних відходів, що утворюються у побуті);
небезпечні відходи	- відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними;
небезпечні відходи у складі побутових відходів	- відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках і мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища або здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними;
несприятливі погодні умови	- погодні умови, за яких не дозволяється виконання окремих видів дорожніх робіт відповідно до вимог нормативних документів, що регламентують їх проведення;
об'єкти поводження з відходами	- місця чи об'єкти, що використовуються для збирання, зберігання, сортування, оброблення, перероблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення відходів;
оброблення (перероблення) відходів	- здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення;
ожеледиця (ожеледь)	- шар льоду чи зледенілого снігу, що утворюється на охолодженій вулично-дорожній мережі внаслідок замерзання атмосферних опадів або талої води;
операції поводження з відходами	- збирання, перевезення, зберігання, сортування, оброблення (перероблення), утилізація, видалення, знешкодження і захоронення відходів;
органічна складова побутових відходів	- залишки побутових відходів (продуктів харчування, паперу, текстилю тощо), що складаються з органічних речовин, які піддаються процесам біологічного розпаду (гниття);
перевезення відходів	- транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення;
планово-подвірна система збирання побутових відходів	- система, за якою зібрані в контейнери побутові відходи перевозять на об'єкти поводження з відходами для їх подальшого оброблення (перероблення), утилізації, знешкодження чи захоронення;
планово-поквартирна система збирання побутових відходів	- система, яка не передбачає наявності контейнерів, а споживач самостійно завантажує побутові відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком;
планово-регулярна система санітарного очищення	- система санітарного очищення, що передбачає регулярне (за графіком) перевезення побутових відходів з населених місць до місць їх оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження чи захоронення у терміни, визначені у Санітарних нормах;
побутові відходи	- відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;
поверхневі стічні води	- стічні води, що утворюються внаслідок випадіння атмосферних опадів (дощу і танення снігу чи льоду), а також поливання/зрошення зелених насаджень, поливання або миття удосконалених покриттів тротуарів, проїжджої частини автодоріг і вулиць на сельбищних територіях населених пунктів та майданчиках об'єктів господарювання;
поводження з відходами	- дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення;

помий	- рідкі відходи, що утворюються під час прання, умивання, миття посуду та прибирання приміщень, приготування їжі та можуть містити залишки твердих відходів (поліетилен, папір, ганчір'я тощо);
послуги з вивезення побутових відходів	- збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування;
послуги з перероблення (оброблення) побутових відходів	- здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей побутових відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення;
послуги з поводження з побутовими відходами	- послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування;
послуги із захоронення побутових відходів	- послуги з остаточного розміщення побутових відходів після їх перероблення (оброблення) у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів;
прибирання об'єктів благоустрою	- захід санітарного очищення, що передбачає регулярне збирання та перевезення в установлені місця побутових відходів, видалення вуличного змету, листя, гілля, снігу, льоду тощо;
приміщення для поводження з відходами	- відповідне місце у закладі, де здійснюються приймання, знезараження або дезактивація відходів, тимчасове зберігання (накопичення) відходів, мийка та дезінфекція стійок-візків, контейнерів та іншого обладнання, що застосовується для переміщення відходів;
притулки для тварин	- притулки для тварин - неприбуткові установи, спеціально призначені та облаштовані для утримання безпритульних тварин;
профілактична (превентивна) обробка проїзної частини	- обробка проїзної частини перед початком снігопаду при отриманні попередження від метеорологічної служби про загрозу виникнення снігопаду з метою уникнення накатів та ожеледиці;
ремонтні відходи	- залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, що утворилися під час проведення у житловому будинку, окремій квартирі, будинку громадського призначення капітального та поточного ремонту, перепланування, переобладнання, прибудови тощо;
рідкі відходи	- побутові відходи, що утворюються у будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах;
розміщення відходів	- зберігання та захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах;
санітарне очищення територій населених місць (санітарне очищення)	- комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів щодо збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, що утворилися в населених місцях, а також прибирання об'єктів благоустрою з метою запобігання шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь;
система дощової (зливної) каналізації	- система каналізації, що складається з комплексу мереж і інженерних споруд (елементів благоустрою) для приймання, відведення та очищення поверхневих стічних вод;
складова побутових відходів, що не підлягає утилізації	- залишки побутових відходів, що не можуть бути використані як вторинний матеріальний чи енергетичний ресурс;
сніговий накат	- ущільнення (трамбування) снігу колесами транспортних засобів;
сортування відходів	- механічний розподіл відходів за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, енергетичною цінністю, товарними показниками тощо з метою підготовки відходів до їх утилізації чи видалення;

						Арк.
						5
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

стічні води	- води, що утворилися в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтних, кар'єрних і дренажних вод), а також відведені з забудованої території, на якій вони утворилися внаслідок випадання атмосферних опадів;
схема санітарного очищення	- документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, необхідної кількості сміттевозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовані капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів;
тверді відходи	- залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;
утилізатор (подрібнювач) залишків харчових продуктів	- пристрій для оброблення (перероблення) побутових відходів шляхом подрібнення залишків харчових продуктів та видалення їх у систему водовідведення;
утилізація відходів	- використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів;
утримання вулично-дорожньої мережі у зимовий період	- комплекс заходів щодо забезпечення безпечного та безперебійного руху на вулицях, дорогах, місцевих проїздах, тротуарах у зимовий період, що включає захист вулично-дорожньої мережі від сніжних заметів, боротьбу з ожеледицею та очищення від снігу;
централізована система каналізації	- система каналізації, що складається з комплексу мереж та інженерних споруд, для збирання та очищення стічних вод, перероблення відходів з цих споруд та відведення у водні об'єкти очищених вод (без комплексу мереж і споруд системи дощової каналізації).

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління» є показник «Частка державних, галузевих, регіональних та місцевих програм розвитку, які пройшли стратегічну екологічну оцінку – відсотків».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви

						Арк.
						7
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був прийнятий Верховною Радою України 4 жовтня 2016 р., а 1 листопада Президент України надав пропозиції до законопроекту. 17 січня 2017 р. Верховна Рада України не підтримала доопрацювання законопроекту.

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було повторно зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

						Арк.
						8
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

1. Зміст та основні цілі документа державного планування

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Розробка схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади здійснена на виконання вимог п. 5 ст. 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», п. 15 ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», п. (ж) ст. 20, п. (б) ст. 21 Закону України «Про управління відходами», якими зобов'язано органи місцевого самоврядування забезпечити розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів.

Закон України «Про управління відходами» регулює відносини, пов'язані з утворенням, збиранням і заготівлею, сортуванням, перевезенням, зберіганням, обробленням (переробленням), утилізацією, видаленням, знешкодженням та захороненням відходів, що утворюються в Україні.

Вимоги до складу та змісту схеми санітарного очищення населеного пункту визначаються ДБН Б.2.2-6-2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту».

Основними завданнями схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади є визначення:

- черговості здійснення заходів із санітарного очищення;
- обсягів робіт із санітарного очищення;
- систем і методів поводження з побутовими відходами;
- необхідної кількості спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, машин, механізмів, устаткування та інвентарю для здійснення робіт із прибирання об'єктів благоустрою;
- доцільності проектування, будівництва, реконструкції, розширення об'єктів поводження з побутовими відходами, їх основних параметрів і місць розміщення.

У схемі передбачається використання передових технологій, технічних рішень, технологічного обладнання, які відповідають природоохоронним та санітарно-гігієнічним вимогам і забезпечують унеможливлення впливу шкідливих факторів на довкілля та здоров'я мешканців населених пунктів Моршинської міської територіальної громади.

Основні показники схеми розраховані на етап 20 років, у складі схеми, відповідно до технічного завдання, додатково виділено розрахунковий етап 5 років з визначенням орієнтовної вартості щодо його реалізації. Розрахункові показники схеми, що базуються на демографічному і соціально-економічному прогнозах, є орієнтовними.

Принципами державної політики у сфері поводження з відходами, визначеними Законом України «Про управління відходами», є пріоритетний

						Арк.
						9
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

захист навколишнього природного середовища і здоров'я людини від негативного впливу відходів, забезпечення ощадливого використання матеріально-сировинних та енергетичних ресурсів, науково обґрунтованого узгодження екологічних, економічних і соціальних інтересів суспільства щодо утворення та використання відходів з метою забезпечення його сталого розвитку.

Розробка Схема санітарного очищення базується на сучасних те перспективних технологіях поводження з побутовими відходами і задовольняє вимогам чинного законодавства з питань охорони довкілля та здоров'я населення з урахуванням концептуальних положень та норм Європейського Парламенту:

- Директива Європейського Парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року;

- Директива Європарламенту та Ради про енергоефективність 2012/27/ЕС від 25 листопада 2012.

- Директива Європарламенту та Ради про Відходи 2006/12/ЕС від 5 квітня 2006 р.;

- Директива Ради про небезпечні відходи 91/689/ЕЕС від 12 грудня 1991 р.;

- Директива Ради 1999/31/ЕС від 26 квітня 1999 про наземні сміттєві звалища;

- Рішення Ради 2003/33 від 19 грудня 2002 року про критеріях прийнятності відходів для наземних сміттєзвалищ;

- Директива Ради та Європарламенту 2000/76/ЕС від 4 грудня 2000 про спалювання відходів.

Розроблення схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади виконано з дотриманням чинного законодавства на підставі вихідних даних згідно вимог ДБН Б.2.2-6-2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту» у складі текстових та графічних матеріалів, передбачених розділами 5 і 6 ДБН Б.2.2-6-2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту».

						Арк.
						10
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень

Моршинська міська територіальна громада – громада в Україні, в Стрийському районі Львівської області. Адміністративний центр – місто Моршин. Відомий бальнеологічний курорт, розташований серед прикарпатських заповідних лісів на висоті 340 м над рівнем моря на території Львівської області, в 14 км від м. Стрия, 95 км від Івано-Франківська та 82 км від обласного центру – міста Львова.

Моршинська міська територіальна громада була створена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 травня 2020 р. №624-р “Про затвердження перспективного плану формування територій громад Львівської області”, до складу якої входять: Моршинська міська рада, Воля-Задеревацька сільська рада, Долішненська сільська рада, Лисовицька сільська рада, Станківська сільська рада.

До складу громади входять 14 населених пунктів: місто Моршин та села Долішнє, Горішнє, Верхня Лукавиця, Нижня Лукавиця, Смоляний, Довге, Станків, Фалиш, Пила, Задеревач, Воля-Задеревацька, Баня Лисовицька, Лисовичі.

Чисельність населення громади станом на 01.01.2020 – 14537, зокрема міське населення – 5754, сільське населення – 8783. У зв'язку із приєднанням сільських населених пунктів значно збільшилась територія Моршинської міської громади і станом на 01.01.2021 року становить 122,2 км², з яких площа м. Моршина - 2,22 км².

Рис. 2.1. Місцезорозташування Моршинської МТГ

					Арк.
					11
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

Кліматичні умови.

Регіон розташований у перехідній зоні від помірно-теплого західно-європейського клімату до помірно континентального східно-європейського. Територія району знаходиться в зоні атлантико-континентального клімату і відноситься до північного кліматичного району. Особливості кліматичних умов зумовлені положенням між вологими прибалтійськими низовинами з одного боку і сухими степами південної частини – з другого. Клімат району помірно-континентальний, із м'якою зимою, довготривалою вологою весною і теплою, відносно сухою осінню.

Клімат району характеризується низьким тиском, великою вологістю повітря, порівняно великою кількістю опадів, слабким випаровуванням. Велика кількість опадів спричинена західними та північно-західними вітрами з Атлантичного океану, які швидко змінюють погоду.

Зима відносно м'яка, середня температура січня -5°C , весна волога, прохолодна, осінь тепла, достатньо суха. Характерною особливістю кліматичних умов є зміна температури повітря в літній період.

Найжаркіший місяць – липень з середньомісячною температурою $+18,3^{\circ}\text{C}$. Найхолодніший місяць року – січень, із середньою багаторічною температурою $-4,1^{\circ}\text{C}$. Середньорічна температура складає $+7,4^{\circ}\text{C}$. Екстремальні температури сягають: абсолютний максимум $+37,1^{\circ}\text{C}$, абсолютний мінімум $-33,6^{\circ}\text{C}$. Мінімальна відносна вологість спостерігається в квітні – травні і становить 60%-70%, а в грудні-січні збільшується до 80%-90%.

Середньорічна кількість опадів складає 798 мм, з них 407 мм випадає у весняно-літній період, характерним є континентальний тип випадання опадів з максимумом у літні місяці та мінімум взимку. Слід відзначити, що осінь буває вологою, а взимку часті відлиги, тому створюються умови для осінньої та зимової інфільтрації опадів, що сприяє утворенню умов для відновлення експлуатаційних запасів підземних вод.

Кліматичні умови характеризуються незначними річними і добовими амплітудами, підвищенням зволоження території. Головна риса клімату – його м'якість і часті відлиги взимку, незначні перепади температури влітку.

Район перебуває у вологій, помірно теплій агрокліматичній зоні та в агрокліматичній підзоні достатнього зволоження ґрунту.

Середня тривалість вегетаційного періоду 205-215 днів.

В третій декаді листопада можливе випадання снігу, а в третій декаді березня повний схід. Часті відлиги спричинюють нестійкість снігового покриву, середня висота – 20 см, максимальна – 56 см. Нерівномірний розподіл опадів протягом року (найбільша кількість опадів в травні-серпні, найменша – в січні-квітні) поряд з іншими факторами сприяють утворенню великих площ перезволожених земель, а також значному розвитку ерозії ґрунтів.

Радіаційний баланс додатний і складає біля 40 Ккал/см^2 за рік. Нормативна глибина промерзання 1,0м, снігове навантаження 680 Па. Середнє число днів штилю – 19. За повторюваністю вітри переважно: західні – 24%, південно-східні – 17%, північно-західні – 15%, південно-західні – 13%.

						Арк.
						12
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Геоморфологічна будова.

Громада знаходиться в межах Моршинської денудаційно-аккумулятивної височини, що розміщена на межиріччі Стрия – Свічі. Порівняно невелика за площею, з переважаючими абсолютними висотами 300–350 м, височина вузькою смугою витягнута у північно-східному напрямі. Переважні площі межиріччя зайняті поверхнею п'ятої надзаплавної тераси. Ближче до краю гір трапляються фрагменти денудаційно-аккумулятивних і денудаційних поверхонь, що пов'язані з шостою терасою. Схили межиріччя розчленовані численними потоками, залісненими балками та ярами.

Гідрологічні умови

Місце розташування населеного пункту та геоморфологічна структура території зумовили її гідрологічні та гідрогеологічні умови. Відповідно до схеми «Гідрологічне районування Львівської області» територія належить до басейну річки Дністер, що в свою чергу належить до басейну Чорного моря.

В межах Моршинської громади знаходяться наступні водні об'єкти.

Бережниця (Березниця) – річка в Україні, в межах Івано-Франківської області та Львівської області. Права притока Дністра (басейн Чорного моря).

Довжина 59 км, площа басейну 169 км². Похил річки 5 м/км. Заплава у верхів'ї завширшки 50-80 м; у пониззі 200-500 м. Річище завширшки 3-6 м, максимально 18 м. Споруджені греблі, ставки; на окремих ділянках укріплено береги. Використовується на рибництво, водопостачання.

Бережниця бере початок в Українських Карпатах, між східними відрогами масиву Сколівські Бескиди, на північ від села Тисова. Тече переважно на північний схід, у пригірловій частині повертає на схід і південний схід. Впадає до Дністра на схід від села Млиніська. Притоки: невеликі потічки. Над річкою: місто Моршин, смт Дашава і декілька сіл.

Жижава – річка в Україні, в межах Івано-Франківської області і Львівської області. Права притока Стрию (басейн Дністра).

Довжина 46 км. Площа водозбірної басейну 208 км². Похил річки 7,8 м/км. Долина трапецієподібна, завширшки 2 км. Заплава завширшки до 400 м, у середній течії має озера. Пересічна ширина річища 2 м; у пониззі частково відрегульоване. Використовується на господарські потреби.

Жижава бере початок у північно-східній частині Сколівських Бескидів, на південний захід від села Таняви. Тече на північний схід паралельно до річки Стрию. Впадає у Стрий на північно-східній околиці села Покрівці.

Сукіль (Сукель) – річка в Україні, тече у межах Долинського району Івано-Франківської області та Стрийського району Львівської області. Ліва притока Свічі (сточище Дністра).

Довжина 67 км, площа басейну 276 км². Ширина річки 5-12 м, глибина – до 1,5 м. Швидкість течії від 50-60 м/хв до 30-50 м/хв. Похил річки 15 м/км. Береги невисокі, обривисті. Річище звивисте, у верхів'ї порожисте, трапляються водоспади; у пониззі дуже розгалужене, багато островів. Має паводковий режим, розливається під час сильних опадів. Замерзає наприкінці грудня — на початку січня, скресає до середини березня. Льодостав нестійкий.

						Арк.
						13
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Сукіль бере початок з джерел в Українських Карпатах на схилах хребта Зелем'янка, що у Сколівських Бескидах. Тече переважно на північний схід. Впадає до Свічі біля південної околиці села Подорожнього.

Від витоків до міста Болехова Сукіль – типово гірська річка. Нижче Болехова має рівнинний характер.

Земельні ресурси

В Моршинській громаді наявні:

- землі сільськогосподарського призначення - 12084,9874га;
- землі житлової та громадської забудови - 666,0907га;
- землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення - 12,0га;
- землі оздоровчого призначення - 48,7299га;
- землі рекреаційного призначення -10,0га;
- землі історико-культурного призначення – 0,46 га;
- землі лісгосподарського призначення – 1726,8039 га;
- землі водного фонду – 360,4139га;
- землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення – 49,7272га;
- Землі запасу, резервного фонду та загального користування – 1208,7723га.

Найбільші земельні банки в межах громади:

- ДП «Санаторій «Моршинкурорт» ПрАТ ЛОЗПУ «Укрпрофоздоровниця» - 21,4574 га;
- ПП «Стрийтеплиця» - 24,639 га;
- ПАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар» - 14,3058 га

За даними державних реєстрів налічується:

- Моршинська міська рада – 1084 земельні ділянки
- Станківська сільська рада - 3385 земельних ділянок
- Долішненська сільська рада - 2976 земельних ділянок
- Воле-Задеревацька сільська рада - 672 земельні ділянки
- Лисовицька сільська рада - 2111 земельних ділянок

(дані з ДРРП станом на 03.06.2021)

Рослинний та тваринний світ.

Зелені насадження завжди були неодмінною, обов'язковою складовою містобудівного каркасу населених пунктів. Вони відіграють унікальну буферну роль у селітебному середовищі і є важливими агентами елімінації з антропогенно навантаженого середовища та знешкодження (або депонування) шкідливих поллютантів, пилю, оптимізації газового складу повітря і терморегуляції.

Види робіт/послуг в межах парків, лісопарків та зелених зон визначаються згідно з вимогами наказу Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України» та наказу Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 05.02.2004 № 27 «Про затвердження збірника "Норми часу (виробітку) на роботи з озеленення».

						Арк.
						14
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Основні види робіт/послуг у межах парків, лісопарків та зелених зон:
 Вибіркове обрізування у багаторічників квіток, що відцвіли.
 Вивезення сміття (з навантаженням).
 Видалення порослі дерев (секатором та сокирою).
 Видалення у живоплоті домішок інших порід.
 Викошування комбінованих газонів (мотокосою) тримером (лучних та на схилах).
 Викошування суцільних газонів газонокосаркою.
 Вирізування сухого гілля і дрібної суші на деревах листяних порід
 Влаштування пристовбурних ямок і канавок для поливання дерев і поодиноких кущів.
 Встановлення бордюрної окантовки.
 Догляд за садовими диванами і лавками (миття диванів і лавок)
 Догляд за урнами (миття).
 Замітання снігу з диванів і лавок.
 Засипання ям землею після викошування саджанців.
 Зафарбування (лікування) ран або дупел (лак бальзамом).
 Збір випадкового сміття з об'єктів озеленення при середній та великій засміченості.
 Зняття сухостійних, хворих і аварійних дерев м'яколистяних, хвойних та твердолистяних порід (при наявності складних перешкод; вручну, без автовишки; з автовишки).
 Копання траншеї для садіння живої огорожі.
 Копання ущільнених ґрунтів, копання ям для садіння дерев і кущів в немерзлий ґрунт.
 Корчування пнів.
 Мульчування ґрунту торфом або перегноєм у лунках на вулицях, скверах, у парках.
 Навантаження сміття.
 Обкопування кореневої грудки при пересаджуванні дерев у не мерзлих ґрунтах.
 Обрізування кореневої системи дерев висотою 3-4 м при пересаджуванні.
 Обрізування з прорідженням крон дерев (у тому числі з а/вишки; в складних умовах).
 Обрізування під природний вигляд крон кущів.
 Обробка газонів, дерев та кущів гербіцидами із застосуванням ранцевого обприскувача.
 Омолодження одиночних чагарників і в групах.
 Очистка урн від сміття.
 Очищення берегів водоєм від сміття.
 Очищення газонів і квітників пристовбурних лунок дерев і кущів, живоплоту від опалого листя, гілля, сміття (при малій, середній та сильній засміченості).
 Очищення доріжок від снігу.

						Арк.
						15
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Очищення доріжок від трави, очищення рівчаків від сміття, пилу, мулу і бруду.

Підв'язування саджанця до кілка.

Підготовка ґрунту під посадку квітів в натуральному ґрунті.

Підготовка ям для садіння кущів.

Підживлення дерев і поодиноких кущів, рослин сухими мінеральними добривами.

Підмітання доріжок (при великій та середній засміченості).

Планування (вирівнювання) зачищення і трамбування поверхні насипного ґрунту.

Подрібнення пеньків.

Поливання, газонів; поливання дерево-чагарникових насаджень, рослин у квітниках.

Посадка квітів багаторічників та однорічників (у тому числі однорічників - кашпо).

Посипання доріжок піском (щебеневою сумішшю).

Посипання доріжок реагентом або відсівом.

Посів газонів (у тому числі мавританських).

Прибирання фонтанів і басейнів.

Прополювання газонів, квітників з розпушуванням ґрунту.

Прополювання пристовбурних ямок і канавок біля листяних та хвойних дерев і неколючих чагарників.

Прочистка живоплоту з дерево-чагарникових порід м'яко листяних з обрізкою секатором.

Прочистка лісопаркових насаджень від порослі (кущорізом).

Розкидання привізного ґрунту з розрівнюванням поверхні.

Розкрязування повалених дерев.

Розпушування ґрунту у грядках, клумбах і рабатках з вибиранням бур'янів.

Розрівнювання скопаної (виораної) поверхні з очищенням ґрунту.

Садіння кущів.

Садіння (з нанесенням малюнка на рабатках і клумбах) розсади багатолітників та однолітників горшкових.

Садіння живоплоту, квітів багаторічників, кущів колючих та не колючих, саджанців листяних та хвойних порід.

Стрижка живоплоту (у тому числі ручна).

Утилізація зелених відходів.

Фарбування металевої поверхні зі старим лакофарбовим покриттям.

Формування крон кущів.

Інші види робіт, зокрема реконструкція та капітальний ремонт об'єктів благоустрою, здійснюють відповідно до окремих проектів, розроблених відповідно до вимог Державних будівельних норм (ДБН) та чинного законодавства України.

Основними представниками фауни території громади є птахи, ссавці і земноводні.

						Арк.
						16
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Природно-заповідний фонд.

На території громади знаходяться наступні об'єкти природно-заповідного фонду України:

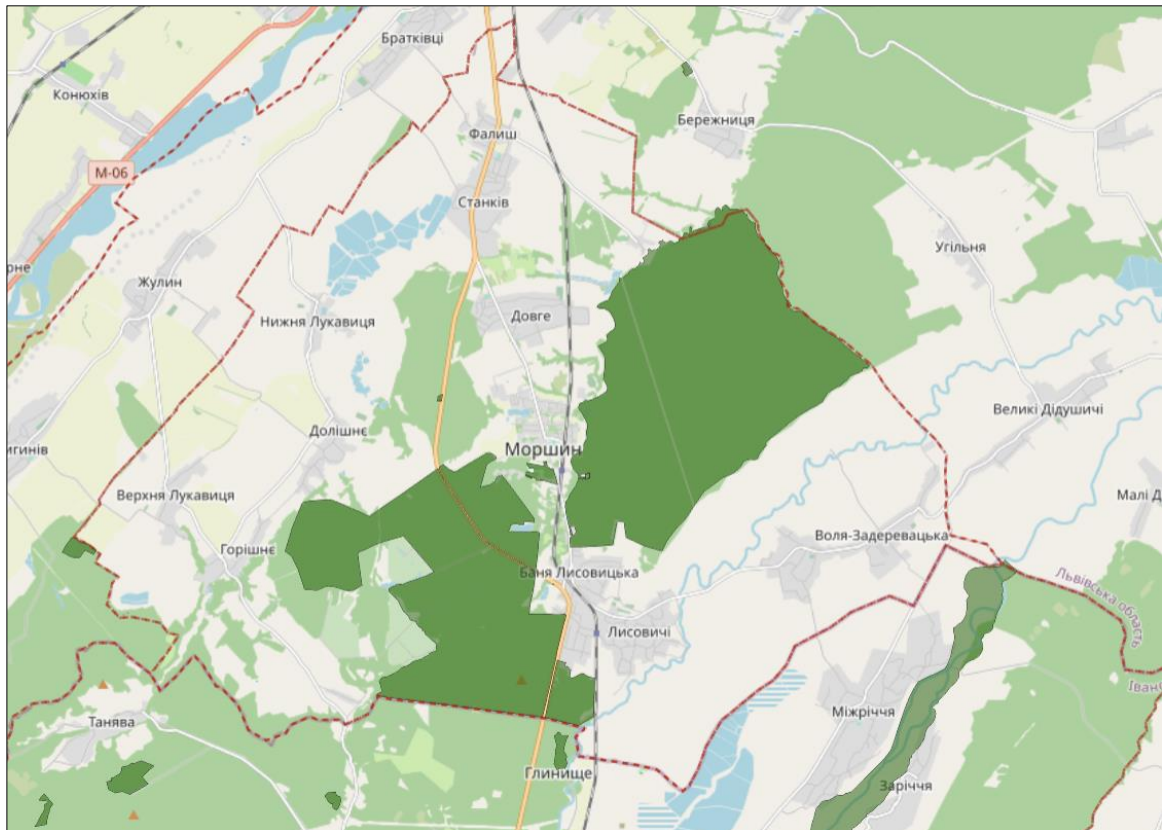

Рис. 2.2. Об'єкти ПЗФ на території громади

1. Моршинський заказник – ландшафтний заказник місцевого значення в Україні. Розташований у межах Стрийського району Львівської області, поруч з містом Моршином.

Загальна площа 3084,60 га. Створений у 1997 році. Перебуває у віданні ДП «Стрийський лісгосп» (Лисовецьке лісництво, кв. 7-48, 50-69).

Метою створення заказника є збереження типових насаджень букових, дубових і грабових насаджень віком понад 100 років та цінного високобонітетного насадження ялиці білої природного походження.

Заказник складається з двох частин, які розташовані на схід і захід від Моршина. Рельєф території рівнинно-хвилястий, пересічений численними ярами та балками. Ґрунти дерново-підзолисті, поверхнево оглеєні, вологі.

В трав'яному покритті трапляється: папороть жіноча, орляк, медунка, печіночниця, копитняк, конвалія, фіалка, барвінок, кропива глуха, кислиця, осока трясучкоподібна, зірочник лісовий, анемона дібровна, барвінок малий тощо. Серед дерев: ялина європейська, ялиця біла, береза повилса, яблуня Сіверса, яблуня лісова, явір, дуб черешчатий, липа серцелиста, граб звичайний, горобина звичайна, ліщина звичайна, малина звичайна, бузина червона, верба попеляста та інші.

					Арк.
					17
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

На території заповідника створені вольєри для тимчасового утримання та розведення популяції оленя благородного. Заказник має цінне природоохоронне та рекреаційне значення.

На території заказника забороняється:

- розведення вогнищ;
- проїзд і стоянка автотранспорту;
- полювання і рибалка, знищення та відлов птахів і тварин, руйнування їхніх гнізд і нір;
- застосування хімічних засобів боротьби зі шкідниками;
- випасання домашніх тварин.

2. Парк курортний – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення в Україні. Розташований у центрі міста Моршин Львівської області.

Площа 12 га. Статус надано згідно з рішенням виконкому Львівської обласної ради від 9 жовтня 1984 року № 495. Перебуває у віданні: Моршинська міська рада.

Статус надано для збереження парку, закладеного 1878 року разом із заснуванням курорту. В 30-ті роки ХХ сторіччя споруджено бювет для водолікування та Мармуровий палац. У парку зростає бл. 80 видів дерев і кущів, у тому числі екзотичні, рідкісні та старовікові, наприклад: 200-300 річні липа серцелиста, дуб черешчатий і 190-річна сосна Веймута.

3. Лісовий заказник місцевого значення «Моршинське узлісся».

4. Джерело № 1 «Боніфаций» – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні. Розташована в межах міста Моршина Львівської області, при східній околиці міста (на схід від залізничного вокзалу), на березі річки Бережниця.

Назване на честь купця Боніфация Штіллера, який придбав Моршин у 1876 році. У 1879 джерело було очищено та обладнано як шахтна криниця.

Площа 0,65 га. Перебуває у віданні: Прикарпатська рада курорту. Статус надано 1984 року з метою збереження одного з найстаріших моршинських джерел мінеральної води (хлоридно-сульфатна-натрієво-калієво-магнієва з високим рівнем мінералізації). Використовується санаторіями в лікувальних цілях.

5. Джерело № 2 «Магдалина» – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні.

6. Джерело № 3 «Людмила» – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні.

7. Джерело № 4 – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні.

8. Свердловина №17а – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні.

9. Свердловина №20 – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні.

10. Свердловина № 6 (мінеральні води) – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні.

						Арк.
						18
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

11. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення “Дуб звичайний” 0,05 га с.Лисовичі;

Україна є однією з країн, що підписала Бернську конвенцію про біологічне різноманіття (Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі). Дата підписання Україною: 11 червня 1992 р. Дата ратифікації Україною: Закон України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29 листопада 1994 р. № 257/94-ВР. Дата набуття чинності: 29 грудня 1993 р., для України – 7 лютого 1995 р.

Смарагдова мережа України (англ. Emerald network) – українська частина Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року.

Мережа Емеральд (Смарагдова мережа, Emerald Network) – це мережа, що включає Території Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI, далі – «території (об'єкти) мережі Емеральд»). Мережа Емеральд проектується в державах, які є сторонами Бернської конвенції (всього 26 держав), у країнах Європейського Союзу на виконання Бернської конвенції створюється мережа «Натура 2000», яка проектується за аналогічними принципами, що і мережа Емеральд, але використовує юридичні і фінансові інструменти ЄС.

Провідною організацією, яка відповідає за розбудову даної мережі, є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Розробником першої черги Мережі (у 2009-2016 роках) була благодійна організація «Інтерекоцентр» (за цей період підготвлені описи на 271 територію). У період 2017-2019 років проектуванням Смарагдової мережі займається громадська організація «Українська природоохоронна група» (за 2017-2018 розроблено та подано на розгляд Бернської конвенції обґрунтування щодо створення ще 106 територій Мережі). Під час засідання Постійного комітету Конвенції 44-5 грудня 2019 року нові 106 територій були додані до складу мережі (№272-377). Проектом передбачено і створення екологічної мережі.

Екомережа – це складна, різномірна, просторова система природних біотичних і абіотичних елементів екосистеми, а також змінених і деградованих ландшафтів, що вимагають збереження або відновлення, у тому числі і шляхом невиснажливого використання. Як впливає з цього визначення, до складу екомережі мають бути включені не тільки території із збереженою природною рослинністю, але й змінені, навіть деградовані, ландшафти, які потребують відновлення.

Територія Моршинської громади не знаходиться на територіях Смарагдової мережі України у Львівській області.

						Арк.
						19
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

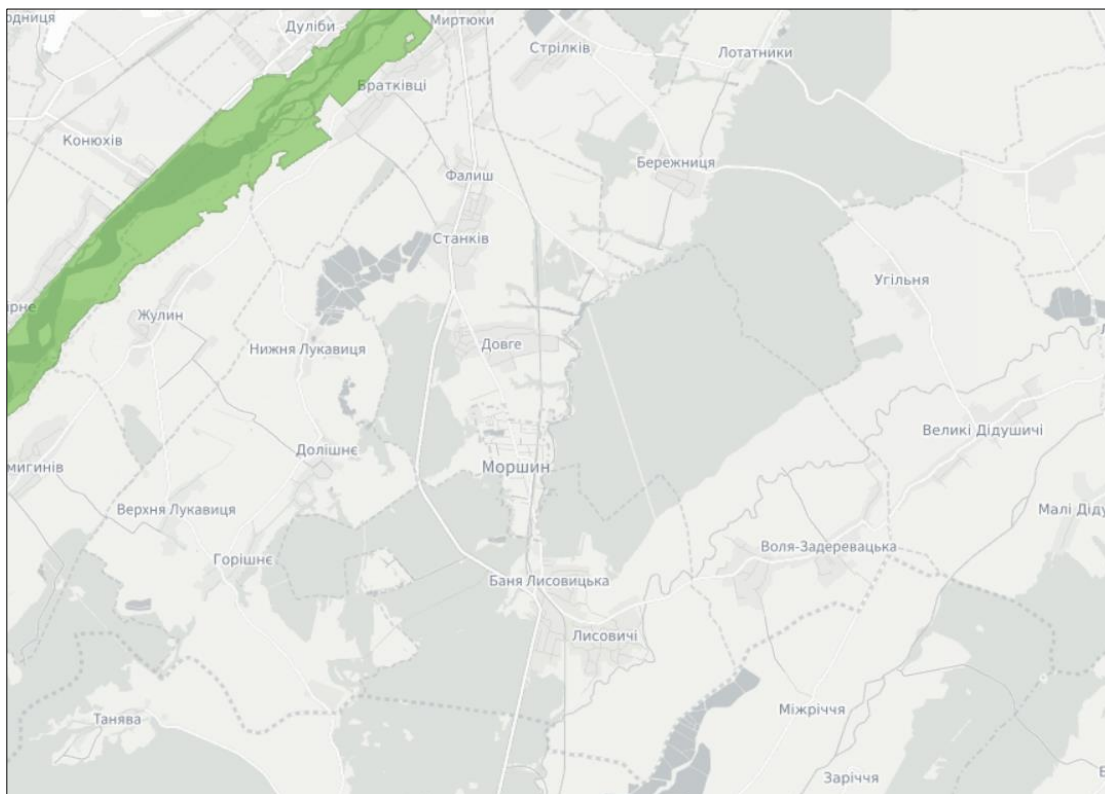

Рис. 2.3. Положення громади в системі територій Смарагдової мережі України у Львівській області

На території громади відсутні території, зарезервовані з метою наступного їх заповідання, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Стан навколишнього середовища.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують політику у сфері охорони здоров'я.

Повітряне середовище

Стан атмосферного повітря залежить від обсягів забруднювальних речовин, які викидаються стаціонарними та пересувними джерелами викидів. На території проектування відсутні діючі промислові об'єкти, які б могли спричинити значний негативний вплив на навколишнє природне середовище, зокрема на атмосферне повітря.

Суттєвим джерелом забруднення атмосферного повітря виступає автотранспорт. Викиди від автотранспорту особливо небезпечні для здоров'я, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини. Якість повітря може погіршуватись з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття та за несприятливих метеорологічних умов.

						Арк.
						20
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Серед забруднювальних речовин, що викидаються внаслідок руху транспортних засобів виділяють: оксиди вуглецю, оксиди азоту, бенз(а)пІрен, неметанові леткі органічні сполуки, пил.

Стан атмосферного повітря на території в значній мірі залежить від об'ємів викидів забруднюючих речовин від двох основних джерел забруднення – стаціонарних (промислових підприємств) та пересувних (автотранспорт).

Табл. 2.1

Викиди в атмосферне повітря на території Львівського району, т

	2021
Стрийський район	
Викиди забруднюючих речовин - усього	5 444
Діоксид сірки	114
Оксид вуглецю	1 439
Діоксид азоту	545
Метан	2 461
Неметанові леткі органічні сполуки	111
Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	650
Інші	124
У розрахунку на 1 кв.км	1,4
У розрахунку на 1 особу, кг	17,0

(джерело: Інформація Головного управління статистики у Львівській області)

Загальний стан навколишнього природного середовища можна охарактеризувати як задовільний.

У зв'язку з неритмічністю роботи підприємств, скороченням обсягів випуску продукції, а також повною зупинкою виробництва, кількість викидів забруднюючих речовин (сірчистий ангідрид, окисли вуглецю, окисли азоту, вуглеводні – без летких органічних сполук) в атмосферне повітря значно зменшились.

Внаслідок інтенсивного руху транзитного автотранспорту через район, а також в зв'язку з різким збільшенням кількості місцевих транспортних засобів, спостерігається певне забруднення атмосферного повітря пилом та окислами азоту. Майже всі складові вихлопних газів автомобілів шкідливі для людського організму, а оксиди азоту до того ж беруть активну участь у створенні фотохімічного смогу. Зменшення цього впливу можливе шляхом удосконалення схем руху, розташування майданчиків для паркування автомобілів, покращення якості палива, а також доріг.

Крім того, через незадовільний стан доріг постає проблема з забрудненням повітря пилом, через який мешканці відчувають дискомфорт. Крім того, в осінній і весняний період, під час прибирання присадибних ділянок і городів, спостерігається задимлення приземних шарів повітря від відкритих вогнищ. Такі явища мають сезонний характер і суттєво не впливають на забруднення повітря, проте в окремі дні спостерігається висока концентрація шкідливих речовин і у приземному шарі повітря.

Вихідні дані не характеризують дійсного стану забруднення повітряного басейну. В зв'язку з тим що за останні роки відбувається спад виробництва, повна або часткова його зупинка, має місце зменшення валових викидів по всіх джерелах викиду.

						Арк.
						21
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

За останні роки спостерігається зростання внеску автотранспорту в загальне забруднення території за рахунок збільшення автомобілів.

Водне середовище.

Екологічний стан поверхневих водних об'єктів і якість води в них є вирішальними чинниками санітарного та епідеміологічного благополуччя населення.

Табл. 2.2

Водовідведення у поверхневі водні об'єкти (млн куб.м)

	2021	2022
Стрийський район		
Водовідведення у поверхневі водні об'єкти	9,3	...
забруднені зворотні води	3,2	2,6
нормативно очищені води	1,9	2,2

(джерело: Інформація Головного управління статистики у Львівській області)

Якість води погіршується через затоплення та підтоплення територій, передбачається зростання такої загрози для окремих долинних ділянок в разі підвищення температури води у місцевих водоймах на $+0,7^{\circ} + 1,5^{\circ} \text{C}$, в результаті чого можливе послідовне погіршення якості води через зниження концентрації розчиненого кисню, ослаблення водообміну та евтрофікацію водних об'єктів.

Основними причинами забруднення поверхневих вод є надходження до водних об'єктів забруднювальних речовин у процесі поверхневого стоку води з забудованих території та сільгоспугідь, ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Якісний стан підземних вод унаслідок господарської діяльності також постійно погіршується. Це пов'язано з існуванням фільтрувальних накопичувачів стічних вод, а також з широким використанням мінеральних добрив та пестицидів.

Ґрунтове середовище.

Джерелом механічного забруднення ґрунтів може бути несвоєчасна і неякісна санітарна очистка території. Відходи є основним регіональним фактором забруднення навколишнього середовища. Міграція токсичних компонентів призводить до забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод, атмосферного повітря.

Комунальна інфраструктура та інженерні мережі.

Комунальні підприємства Моршинської міської територіальної громади: КП „Моршинтеплоенерго” (теплопостачання, управління житловим фондом), Підприємство житлово-комунального господарства Моршинської міської ради (централізоване водопостачання та водовідведення) та КП «Зелене місто» Моршинської міської ради (благоустрій, озеленення, відеоспостереження, утримання доріг, ритуальна служба).

Житловий фонд Моршинської міської територіальної громади станом на 01.01.2021 року налічує 3411 приватних домоволодінь та 52 багатоквартирні житлові будинки, з них:

						Арк.
						22
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- за роками забудови: 1919-1960 – 15 будинків, площею 5,3 тис.кв.м, 1960-80 рр – 20 будинків, площею 53,8 тис.кв.м, 1980-2000 – 12 будинків, площею 24,9 тис.кв.м, після 2000 – 5 будинків, площею 15,3 тис.кв.м;

- за формою управління: 6 малоквартирних передано в управління співвласникам, у 22 створено ОСББ, загальною площею 66,9 тис.кв.м., з них одне у 2020 році, 1-ЖБК;

- за поверховістю: 6 висотою 9 і більше поверхів, площею 44,9 тис.кв.м, 10 висотою 5 поверхів, площею 42,2 тис.кв.м., 36 - до 5 поверхів. Із загальної кількості два будинки старого житлового фонду м.Моршина (вул.Вокзальна, 2 і 50-річчя УПА, 5) у 2020 році зазнали пожежі і визнані аварійними. Один з них (ОСББ «Консенсус» по вул. Вокзальна, 2) у квітні 2021 року демонтовано, мешканцям надано інше житло.

Інженерні мережі:

- електропостачання – 19,5 км повітряних ліній (ДЕМ);

- теплопостачання – в експлуатації 1,74 км;

- газопостачання: високого тиску 12,157 км, середнього тиску 27,812 км, низького тиску 82,533 км, ГРП 12 шт, ШРП 22 шт, РДГС 9 шт, газопроводи вводи: середнього тиску 1,185 км, низького 89,528 км; в тому числі: газопроводи середнього тиску 12,26 км, низького тиску 31,19 км, ГРП 1 шт, ШРП 5 шт, газопроводи вводи: середнього тиску 0,832 км, низького 30,120 км – Моршин.

Через територію Моршинської громади проходить магістральний газопровід «Більче-Волиця – Долина» УКЗ Довге (КЛ 48В до АЗ УКЗ Довге).

- водопостачання: ПЖКГ Моршинської міської ради – 43,4 км, насосних станцій – 7, ВОС – 1, водозабір з поверхневих джерел – 1 (недіючий), свердловин – 2;

- водовідведення: ПЖКГ Моршинської міської ради – 25,4 км, насосних станцій – 2, КОС – 1;

- водопостачання с.Баня-Лисовицька (КП «Водоканал» Долинської міської ради): протяжність підвідного водопроводу до с.Баня Лисовицька Ф110мм – 7,8 км, з яких: 3560 м.п замінено на поліетиленовий, 2500 м.п. потребує невідкладного ремонту, 350 м.п. водопровідних мережі с.Баня Лисовицька Ф110мм також потребують невідкладного ремонту;

- зовнішнього освітлення – 33,6 км, кабельні мережі 3,1 км, повітряні 30,5 км, світлоточок 631 шт, натрієві 114 шт, світлодіодні 517 шт, прилади обліку 22 шт; ТП 44 шт., в тому числі прилади обліку 7 шт; ТП 29 шт-Моршин, с.Баня-Лисовицька, с.Лисовичі зовнішнього освітлення 20,0 км, кабельні мережі 2.1 км;

Повітряні 19.0 км, світлоточок 380 шт, світлодіодні 380шт, (прилади обліку 5 шт; ТП 0 шт- Лисовичі, Баня Лисовицька).

- ливневої каналізації Моршин – 3,1 км, вулиць, обладнаних зливовою каналізацією – 2,1 км, комунальною каналізацією: – 0,9 км, с.Баня-Лисовицька – 18,0 км.

Мережа закладів освіти

У місті функціонує Моршинський ліцей імені Константина Малецького, який налічує 53 педагогічних працівники, в 23 класах навчається 569 учнів.

						Арк.
						23
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

У двох корпусах закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Сонечко» комбінованого типу Моршинської міської ради функціонують 9 груп: 2 групи раннього віку, 5 дошкільних, 2 логопедичні. В садочку виховується 165 дітей, працює 27 педагогічних працівників.

У Моршинській школі мистецтв імені Ірини Король навчаються 210 учнів на 3-х відділеннях: музичному, художньому та хореографічному. Музичне відділення включає в себе такі відділи: фортепіанний, струнно-смічковий, народний, духовий, теоретичний. Навчально-виховний процес у Моршинській школі мистецтв забезпечують 24 викладачі.

Здоров'я населення

Мережа закладів охорони здоров'я

Відповідно до рішення Моршинської міської ради від 08.02.2018 №543 “Про реорганізацію (перетворення) Моршинської міської лікарні в комунальне некомерційне підприємство “Моршинська міська лікарня” Моршинської міської ради” було створено КНП “Моршинська міська лікарня” Моршинської міської ради”. У 2021 до закладу приєднано 5 ФАПів та 2 АЗПСМ. У КНП «Моршинська міська лікарня» працює 26 лікарів усіх спеціальностей, 52 особи середнього медичного персоналу, 29 осіб молодшого медичного персоналу та 22 – адміністративний та господарський персонал.

Табл. 2.3

Діяльність закладів охорони здоров'я

Рік	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 I кв
К-сть лікарняних закладів, шт.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
К-сть лікарняних ліжок, шт.	170	170	170	155	130	130	120	120	80
К-сть амбулаторно-поліклінічних закладів, шт.	1	1	1	1	1	1	1	1	3
К-сть лікарів усіх спеціальностей, ос.	36	35	31	27	26	26	26	27	25
К-сть середнього медичного персоналу, ос.	83	87	86	81	73	70	65	61	44
К-сть пролікованих, ос.	3964	3653	3950	3552	3112	3099	2780	718	0
К-сть обслужених амбулаторно, ос.	28038	34129	35824	35796	36136	45465	46610	58172	14091
Виконання плану ліжкомісць, %	94,5	84,6	90,5	86,7	94,7	92,1	88,8	73,5	0

З 20.12.2001 на території м.Моршина діє КНП ЛОР “ЛВЛ №2 “Центр реабілітації ветеранів ОУН-УПА “Говерла”.

Табл. 2.4

						Арк.
						24
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

КНП ЛОР “ЛВЛ №2 “Говерла”

Станом на дату	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 1 кв
К-сть лікарняних закладів, шт.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
К-сть лікарняних ліжок, шт.	75	75	75	75	75	75	75	75	75
К-сть лікарів усіх спеціальностей, ос.	5	5	5	5	6	5	5	7	10
К-сть середнього медичного персоналу, ос.	25	25	26	26	26	24	23	23	23
К-сть пролікованих, ос.	1030	981	1076	1147	950	1040	981	510	124
Виконання плану ліжкомісць, %	87,9	83,7	92,9	97,7	83,3	87,7	85,6	40,0	46,7

Табл. 2.5

Місткість лікарень станом на 2019 рік

	Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонту	Проектна потужність/ліжок	Наповненість	Основна проблема
1	КНП "Моршинська міська лікарня" м.Моршин, вул. 50-річчя УПА, 20	1962, 1982, 1996	230	Виконання плану ліжкоднів	Фінансове забезпечення
2	КНП ЛОР “ЛВЛ №2 “Центр реабілітації ветеранів ОУН-УПА “Говерла”	2001	75	Виконання плану ліжкоднів	Фінансове забезпечення

Територіальна громада має складну, хоч і регулярну планувальну структуру, яка історично сформувалася. На території міської територіальної громади можна виділити декілька великих планувальних утворень, які суттєво відрізняються між собою характером забудови та функціональним зонуванням.

Проблеми та причини, які не дозволяють сьогодні якісно утримувати житлово-комунальне господарство та якісно надавати послуги споживачам:

- хронічне недофінансування капітального ремонту житлового фонду та, як наслідок, значне погіршення технічного стану інженерного обладнання, окремих конструктивних елементів будівель, наявність аварійного житла.
- недостатня компетенція ОСББ для управління, утримання житла;
- малоефективний механізм стягнення заборгованості за надані житлово-комунальні послуги;
- недостатній рівень впровадження енергозберігаючих технологій;
- необхідність осучаснення матеріально-технічної бази комунальних підприємств;

						Арк.
						25
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- недостатність залучення у галузь інвестицій та обігових коштів, що призвело до морального та фізичного зносу основних фондів підприємств, підвищення аварійності комунальних об'єктів, збільшення питомих та непродуктивних витрат матеріальних та енергетичних ресурсів, що негативно впливає на рівень та якість надання житлово-комунальних послуг;

- зношеність водопровідно-каналізаційних мереж;

- незавершена комплексна система обліку та регулювання споживання води, газу, на всіх етапах виробництва, транспортування, постачання та споживання;

- низькі темпи впровадження системи роздільного збору твердих побутових відходів.

- традиція неощадливого використання ресурсів.

З метою забезпечення належного утримання вулично-дорожньої мережі систематично здійснюються ремонтні роботи, зокрема: поточний середній ремонт доріг з влаштуванням асфальтобетонного розчину; влаштування білощелебеневого покриття доріг, грейдеравання ґрунтових комунальних доріг, встановлюють автобусні зупинки в населених пунктах.

Санітарне очищення населених пунктів.

Система санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади планово-регулярна. Перевезення твердих побутових відходів здійснюється за графіком у терміни визначені санітарними нормами. Знешкодження твердих побутових відходів здійснюється на місці видалення відходів (МВВ) – Стрийський полігон.

З місць нагромадження твердих побутових відходів збір і перевезення здійснюють підприємства, визначені на конкурсних засадах – ДП «Комунальник Плюс» ТзОВ «Комунальник 1» та ФОП Колега М.І. Розміщення побутових відходів проводиться на Стрийському полігоні.

Рішенням виконавчого комітету від 30.06.2022 р. №61 вирішено:

1. Встановити з 01.07.2022 року скориговані тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами для населення, бюджетних установ та інших споживачів, що надаються фізичною особою-підприємцем Колегою Мар'яною Ігорівною в розмірі 1180,71 грн./тонну, з ПДВ.

2. Встановити тариф на послуги з поводження з побутовими відходами (вивезення твердих побутових відходів на території сіл Моршинської громади) з розрахунку норми накопичення 0,248 т в рік на одного мешканця в розмірі 24,40 грн. в місяць, з ПДВ.

Рішенням виконавчого комітету від 08.07.2022 р. №70 вирішено:

1. Встановити з 11.07.2022 року скориговані тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами для населення, бюджетних установ та інших споживачів, що надаються Дочірнім підприємством «Комунальник Плюс» Товариства з обмеженою відповідальністю «Комунальник 1», а саме:

- тверді побутові відходи – 1326,12 грн./тонну, з ПДВ;

- великогабаритні відходи – 1511,54 грн./тонну, з ПДВ;

- ремонтні відходи – 1411,52 грн./тонну, з ПДВ.

						Арк.
						26
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2. Встановити тариф на послуги з поводження з побутовими відходами (вивезення твердих побутових відходів з території м.Моршина) з розрахунку норми накопичення 0,281 т в рік на одного мешканця багатоквартирних та одноквартирних будинків в розмірі 31,05 грн. в місяць, з ПДВ.

Місце видалення відходів розташоване за 13 км на північ від м. Моршин, на території Стрийської міської територіальної громади.

Рис. 2.4. Місцерозташування полігону ТПВ у м. Стрий

Площа існуючого полігону – 23,1522 га., завантаженість станом на 31.12.2021 р. – 3 518 594 куб.м / 793 196 т., станом на дату передачі полігону 13.05.2021 року – 3 599 584 куб.м/ 809 394 т.. Середній обсяг захоронення ТПВ (за 2019-2020 р) 235 000 куб.м./ 47 000 т.

В середньому в місяць на міське сміттєзвалище завозиться 5220 куб.м. (1044 т.) в тому числі:

- 2500 куб.м. (500 т.) з території міста Стрия;
- 400 куб.м. (80 т.) з території міста Моршин;
- 2320 куб.м. (464 т.) з території Стрийського району.

Компонентний склад ТПВ:

- змішані
- великогабаритні
- будівельні
- відходи зеленого господарства
- вуличний змет
- органічні компоненти, які здатні до біологічного розкладання
- інші відходи (які попадають на полігон після сортування і відбирання вторсировини).

						Арк.
						27
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Річна продуктивність відсортованої продукції 43848 т/рік, за видами: пластмаси, ПЕТпляшки (9828 т/рік), папір, картон (7560 т/рік), текстиль (6048 т/рік), деревина (4158т/рік), скло (3024,0 т/рік), метал чорний (1134 т/рік).

Санітарно-захисна зона від полігону ТПВ визначена від крайніх основних джерел викидів (та від меж об'єкту) в розмірі 500 м, згідно нормативних вимог, зокрема, Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», затверджених Наказом МОЗ України від 19.06.1996 № 173. СЗЗ МВВ витримана.

Рішенням Моршинської міської ради 12 січня 2017 року № 2 затверджено норми утворення твердих побутових відходів.

Табл. 2.6

Норми утворення твердих побутових відходів

№ п/п	Об’єкт	Розрахунков а одиниця	Норми утворення на одну розрахункову одиницю				Щільніст ь кг/куб.м
			Середньодобова		Середньорічна		
			кг	л	кг	куб.м	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Готелі	місце	0,50	2,74	182,00	1,00	182,00
2.	Санаторій, пансіонат, будинок відпочинку	місце	0,70	3,84	256,00	1,40	183,00
3.	Лікувально- профілактичні установи:						
	- лікарні	місце	0,65	2,20	237,00	0,80	225,00
	- поліклініки	відвідування	0,015	0,06	4,50	0,020	225,00
4.	Дитяча дошкільна установа	місце	0,28	1,20	70,00	0,30	233,00
5.	Склад	1 кв.м площі	0,10	0,22	25,00	0,055	450,00
6.	Адміністративні та громадські установи та організації	робоче місце	0,30	1,30	75,00	0,32	234,00
7.	Учбові заклади:						
	- школа	учень	0,008	0,40	20,00	0,10	200,00
8.	Підприємства торгівлі:						
	- промтоварний магазин	1 кв.м торговельної площі	0,15	0,82	46,00	0,25	184,00
	- продовольчий магазин	1 кв.м торговельної площі	0,30	1,48	91,50	0,45	203,00

	- ринок	1 кв.м торговельної площі	0,31	1,1	96,00	0,40	240,00
9.	Вокзал, аеропорт, автовокзал	кв.м пасажирської площі	0,37	1,60	135,00	0,58	233,00
10.	Видовищні установи	місце	0,08	0,70	25,00	0,21	119,00
11.	Підприємства побутового обслуговування	робоче місце	0,85	3,40	260,00	1,04	250,00
12.	Підприємства громадського харчування:						
	Ресторан:						
	- з відбором харчових відходів	місце	1,40	5,00	510,00	1,80	283,00
	- без відбору харчових відходів		2,00	6,00	730,00	2,20	330,00
	Кафе, їдальня:						
	- з відбором харчових відходів	місце	0,43	2,20	131,00	0,67	196,00
	- без відбору харчових відходів		0,50	2,60	152,50	0,79	193,00
13.	Кемпінг, автостоянка	1 кв.м площі	0,03	0,11	11,00	0,04	275,00
14.	Житлові будинки						
	- побутові відходи	1 людина	0,77	3,56	281,00	1,30	216,00
	- великогаба- ритні відходи		0,08	0,4	30,00	0,15	200,00
	- ремонтні відходи		0,11	0,15	40,00	0,05	733,00

Станом на 4 квартал 2022 року та 1 квартал 2023 року графік вивезення ТПВ у населених пунктах громади був наступний:

1. ФОП Колега М.І.:

Тверді побутові відходи вивозяться планово-регуляторним способом з 08.00 до 17.00 год., виключно на підставі графіку та схеми вивезення погоджених відповідним органом місцевого самоврядування за нижченаведеною формою.

Табл. 2.7

Населений пункт (села)	Дні тижня місяця	Час вивезення Години
Долішнє, Горішнє, Н.Лукавиця, В.Лукавиця	2-а, 4-а середа	з 08 до 17
Лисовичі, Б.Лисовицька	2-й, 4-й четвер	з 08 до 17
Довге, Фалиш, Станків	1-ша середа, 3-й вівторок	з 08 до 17
Задеревач, В.Задеревацька	2-й та останній вівторок	з 08 до 17

2. ДП «Комунальник Плюс» ТзОВ «Комунальник 1»:

Вивезення твердих побутових відходів здійснюється у визначених місцях за:

– контейнерною схемою – з технічно справних контейнерів місткістю 1,1 куб. метра, контейнери завантажуються та Виконавець вивозить тверді побутові відходи за контейнерною схемою з 6-00 до 17-00 години щодня, та з пластикових контейнерів біля кожного будинку (приватний сектор), або у сміттєвих пакетах (з 8-00 год. до 11-00 год.) щосуботи.

Візуальна оцінка комунальних відходів громади підтверджує, що в них є близько 74% вартісної сировини, в т.ч. органічні відходи, з яких можна виготовити 39% компостів, та майже 35% неорганічних відходів, які можуть бути використані як вторинна сировина в текстильній, будівельній, паперовій, енергетичній та інших галузях.

Забезпечено прибирання і вивезення сміття з території кладовищ територіальної громади, ліквідація стихійних сміттєзвалищ.

У громаді встановлено металеві сітки для роздільного збору скла/пластику – в 4 населених пунктах (Моршин, Довге, Станків, Фалиш).

Загальна кількість – 27 контейнерних сіток.

Таким чином від організацій, установ і закладів, вивезення ТПВ здійснюється за сучасною планово-регулярною системою при якій утворювачі відходів в зручний для себе час виносять відходи в контейнери де відходи за графіком завантажуються в сміттєвози і вивозяться для розміщення на полігоні.

Для збору ТПВ використовується контейнерів місткістю 0,75 м³, 1,1 м³ та урни, які встановлені у місцях інтенсивного пересування людей.

З підприємствами, організаціями, установами, мешканцями приватного сектору укладені угоди на вивезення та утилізацію ТПВ.

						Арк.
						30
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Сучасний стан навколишнього природного середовища населених пунктів Моршинської міської територіальної громади охарактеризований на підставі аналізу стану компонентів довкілля – атмосферного повітря, водних ресурсів, зелених насаджень, ґрунтів, а також поводження з відходами. Оцінка тенденцій передбачала порівняння основних екологічних параметрів за останні роки.

Також надана характеристика кліматичних умов населених пунктів Моршинської міської територіальної громади та стану здоров'я населення.

Значним антропогенним чинником в населених пунктах Моршинської міської територіальної громади залишається велика кількість накопичених побутових відходів. Найбільш вразливими компонентами довкілля, які зазнають негативного впливу побутових відходів, є поверхневі та ґрунтові води, ґрунти, забруднення яких виникає у разі просочення шкідливих компонентів відходів, а також здоров'я населення.

При гіпотетичному «нульовому» сценарії коли не складається або не затверджується схема санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади, подальший санітарний стан громади є очевидно проблематичним і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного використання земельних ресурсів, виникненню стихійних звалищ, забруднення водного басейну, погіршення міського ландшафту в цілому.

Впровадження схеми санітарного очищення та реалізація її заходів, які передбачають подальше впровадження системи роздільного збору побутових відходів, збільшення обсягів їх переробки та утилізації, а також впровадження технології очищення та знезараження зливових і дренажних вод, прибирання території населених місць у літній та зимовий періоди буде мати позитивний вплив на стан довкілля з одночасним зменшенням впливу існуючих незмінних факторів: надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти які здійснюється переважно від місць видалення відходів.

Табл. 3.1

Узгодженість із стратегічними напрями розвитку громади

Екологічні цілі	Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання	Створення сучасної системи управління твердими побутовими відходами
1. Підвищення енергоефективності	+1	+1
2. Поліпшення стану водного та повітряного басейнів	+2	+2
3. Поводження з відходами	+2	+2

4. Збереження біорізноманіття	+1	+ 1
5. Формування екологічної культури мешканців	+2	+2

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

+2 – цілі схеми санітарного очищення добре узгоджені з міськими екологічними цілями;

+1 – цілі схеми санітарного очищення та міські екологічні цілі принципово узгоджуються, проте не узгоджені в Схемі. Необхідно тісніше пов'язати цілі на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;

0 – цілі схеми санітарного очищення та міські екологічні цілі нейтральні по відношенню одні до одних;

-1 – цілі схеми санітарного очищення та міські екологічні цілі не узгоджуються, але можуть бути узгоджені, в рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей схеми та міських екологічних цілей;

-2 – цілі схеми санітарного очищення та регіональні екологічні цілі принципово суперечать одні одним, необхідні термінові заходи, сформовані на уточнення цієї цілі схеми санітарного очищення.

Реалізація схеми санітарного очищення буде мати позитивний вплив на рівень утилізації відходів, тобто сприяти його збільшенню, що є важливим індикатором розвитку населених пунктів Моршинської міської територіальної громади.

Оскільки заходи схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади в основному спрямовані на створення комплексної системи управління відходами різних видів, і мають обмежити їх негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, від впровадження схеми можна очікувати виключно позитивних результатів.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом

Схема санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади спрямована на створення відповідної інфраструктури та визначає завдання, які покликані створити комплексну систему поводження з відходами відповідно до державних будівельних і санітарних норм, тому результатом її впровадження можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, у т.ч. на територіях з природоохоронним статусом.

Оцінка впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності відповідно до заходів Схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади буде здійснюватися згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Загальна, зведена оцінка ймовірного впливу реалізації планової діяльності містобудівної документації на довкілля наведена в табл. 4.1.

Табл. 4.1

Оцінка ймовірного впливу реалізації планової діяльності містобудівної документації на довкілля відповідно до контрольного переліку

№	Чи може реалізація планованої діяльності спричинити:	Очікування впливу			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			+	
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			+	
4.	Появу джерел неприємних запахів?			+	
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема			+	

	таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?				
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14.	Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Поводження з відходами					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19.	Збільшення кількості відходів I- III класу			+	

	небезпеки?				
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	
27.	Виникнення конфліктів між ухваленнями цілями документа державного планування та цілями місцевих громад?			+	
Біорізноманіття та рекреація					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів			+	

	тварин?				
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
Населення та інфраструктура					
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42.	Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів			+	

	місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?				
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			+	
46.	Суттєве вилучення будь-якого невідновлюваного ресурсу?			+	
47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності можуть викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

Оцінка головних впливів на довкілля та здоров'я населення.

На основі експертних оцінок, представлених в таблиці, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу Схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади на довкілля:

1) Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Схеми не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.

2) Вплив на водні ресурси. Схема санітарного очищення не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. А навпаки вдосконалення систем зливової каналізації, реконструкція контейнерних майданчиків, перехід на централізовану каналізаційну систему, замість вигрібних ям, призведе до покращення якості поверхневих та підземних вод.

3) Відходи. Моршинська МТГ характеризується високим рівнем утворення побутових відходів. Впровадження схеми санітарного очищення та створення

						Арк.
						37
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

комплексної системи поводження з ТПВ сприятиме зменшенню обсягів утворення твердих побутових відходів.

4) Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Схеми санітарного очищення не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В Схемі санітарного очищення не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

6) Вплив на культурну спадщину. Реалізація не має призводити до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на населення та інфраструктуру. Схема санітарного очищення не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкції контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору сміття, зменшення чисельності безпритульних тварин має сприяти покращенню здоров'я населення.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше. Схема санітарного очищення не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення поводження з відходами та підвищення енергосфктивності управління комунальним господарством.

9) Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Схеми санітарного очищення може призвести до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох цілей Схеми може призвести до покращення екологічної ситуації на території Моршинської МТГ.

						Арк.
						38
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Регулювання в сфері охорони довкілля на державному та місцевому рівні здійснюється на основі таких програм:

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2014 року № 385;

- Стратегія сталого розвитку «Україна-2020», схвалена Указом Президента України від 12 вересня 2015 року № 5/2015;

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати ряд зобов'язань:

– пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
– виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

– проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;

– узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;

– забезпечення загальної доступності матеріалів ДДП та самого звіту SEO відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

– надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

– оцінка ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;

– використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища.

Угода про асоціацію з Європейським Союзом передбачає суттєві зміни екологічної політики України, зокрема у сфері управління відходами. Держава Україна зобов'язалася інтегрувати у вітчизняне законодавство різні норми, закладені у Директивах:

- про відходи;
- про захоронення відходів.

						Арк.
						39
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Основні стандарти управління відходами, що містяться в Директивах Європейського Союзу і які Україна зобов'язалася впровадити у національному законодавстві, спрямовані на захист навколишнього середовища від негативних наслідків антропогенної діяльності.

Рамкова Директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. "Про відходи та скасування деяких директив".

Це головний документ у цій сфері, який Україна зобов'язана виконати. Вона вважається рамковою, оскільки встановлює межі та шаблони для законодавства. Один із найважливіших прописаних у ній принципів - це принцип створення "ієрархії пріоритетів поводження з відходами".

Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. "Про захоронення відходів".

Відповідно до ієрархії пріоритетів поводження з відходами, захоронення відходів на сміттєзвалищах є найменш бажаним заходом. Тому його слід обмежувати до мінімуму. Але в тому випадку, якщо від цього нікуди не дітисся й відходи потрібно захоронити на сміттєзвалищі, потрібно дотримуватись норм, які містяться у цьому документі. Загальна мета згаданої Директиви - запобігання чи зменшення, наскільки це можливо, негативного впливу на довкілля, зокрема на поверхневі та ґрунтові води, повітря, а також здоров'я людей від захоронення відходів, шляхом запровадження жорстких технічних вимог до відходів та полігонів.

Схема санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади визначає головні напрями у сфері поводження з відходами в місті з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях даних Директив.

Оцінка відповідності проекту ДДП зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування.

Основними напрямами співробітництва України з міжнародними організаціями є: охорона біологічного різноманіття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; поводження з відходами; оцінка впливу на довкілля.

Міжнародні обов'язки Україна у сфері охорони довкілля зафіксовані у таких програмах:

- Конвенція про біологічне різноманіття, (1992 р., м. Ріо-де-Жанейро Бразилія), ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991 р.);

- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

						Арк.
						40
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки.

Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних. Станом на 01.01.2016 р. мережа займала близько 8% території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду.

При реалізації планованої діяльності обов’язково дотримуватися чинного природоохоронного законодавства.

Разом з тим варто зазначити, що більшість заходів, передбачених проектом ДДП у в сфері розвитку інженерної та транспортної інфраструктури, благоустрою, поводження з відходами відповідають загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяють дотриманню міжнародних зобов’язань.

						Арк.
						41
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Наслідками для довкілля, у тому числі для здоров'я населення вважаються ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) наразі відсутні.

1) Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Схеми не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.

Вплив на клімат і мікроклімат. Боротьба зі зміною клімату і запобігання зміні клімату – це система заходів, спрямована на скорочення викидів парникових газів (далі – ПГ) і стримування процесу зростання середньої глобальної температури атмосфери Землі. Перелік таких заходів визначено міжнародними угодами – Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом до неї, Паризькою кліматичною угодою, а на національному рівні – Концепцією реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932-р. Для отримання кількісних значень потрібно розрахувати поточні середньорічні сумарні викиди та поглинання ПГ від території чи регіону та оцінити середньорічні сумарні викиди та поглинання ПГ після завершення ДДП. Наразі кількісний вплив на клімат оцінюється в тоннах СО₂-еквіваленту.

Зважаючи на відсутність фактологічних даних щодо парникових газів в межах регіону та оцінюючи характер планованої діяльності можна зробити висновок, що кліматичні фактори (у т. ч. зміна клімату та викиди парникових газів) – негативних впливів не передбачається. Змін мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується, Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

2) Вплив на водні ресурси. Схема санітарного очищення не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. А навпаки вдосконалення систем зливової каналізації, реконструкція контейнерних

						Арк.
						42
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

майданчиків, перехід на централізовану каналізаційну систему, замість вигрібних ям, призведе до покращення якості поверхневих та підземних вод.

3) Відходи. Моршинська МТГ характеризується високим рівнем утворення побутових відходів. Впровадження схеми санітарного очищення та створення комплексної системи поводження з ТПВ сприятиме зменшенню обсягів утворення та накопичення твердих побутових відходів.

4) Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Схеми санітарного очищення не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Облаштування контейнерних майданчиків для великогабаритних та ремонтних відходів на місцях стихійних смітників та будівництво контейнерних майданчиків позитивно вплине на ґрунтове середовище та дозволить залучити додаткові земельні ділянки до господарського використання

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В Схемі санітарного очищення не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

6) Вплив на культурну спадщину. Реалізація не має призводити до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на населення та інфраструктуру. Схема санітарного очищення не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкції контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору сміття, зменшення чисельності безпритульних тварин має сприяти покращенню здоров'я населення.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше. Схема санітарного очищення не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення поводження з відходами та підвищення енергосфсктивності управління комунальним господарством.

9) Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Схеми санітарного очищення може призвести до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох цілей Схеми може призвести до покращення екологічної ситуації на території Моршинської МТГ.

						Арк.
						43
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що впливають з реалізації схеми санітарного очищення. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок реалізації рішень схеми санітарного очищення.

Для територіально-планувальної організації громади з урахуванням планувальних обмежень як зон регулювання та обмеження забудови:

- рекомендуються наступні інженерно-планувальні заходи: провадження новітніх технологій виробничого і санітарно-технічного устаткування, що забезпечує максимальне уловлювання, утилізацію чи знешкодження викидів забруднюючих речовин в атмосферу;

- централізація викидів забруднюючих речовин шляхом максимального скорочення кількості труб, вентиляційних шахт, дефлекторів, аераційних ліхтарів тощо;

- дотримання параметрів планувальних обмежень при реалізації рішень, передбачених даним проектом: розробка проектів організації СЗЗ при розміщенні нових та реконструкції існуючих виробничо-комунальних підприємств;

- дотримання параметрів обмежень, визначених санітарними нормами та екологічним законодавством, при будівництві об'єктів та мереж інженерної інфраструктури - СЗЗ від очисних споруд зливової каналізації, каналізаційних насосних станцій, охоронні зони інженерних споруд та комунікацій тощо.

Для розвитку сфери забезпечення системами інженерно-транспортної інфраструктури та надання комунальних послуг, інженерної підготовки та захисту території:

- розвиток системи відведення поверхневого стоку з усієї території;
- будівництво очисних споруд зливової каналізації в існуючих та проектних місцях випуску стічних вод, що дозволить зменшити забруднення води, покращити санітарно-гігієнічні умови території.

Впровадження вищезазначених заходів сприятиме покращенню умов проживання, оздоровленню міського середовища та підвищенню його екологічної стійкості до техногенних навантажень.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Оцінка альтернатив у контексті стратегічної екологічної оцінки схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище.

«Варіант нульової альтернативи».

У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проект схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади не затверджується. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) екологічних тенденцій, наведених у попередніх розділах. Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток населених пунктів Моршинської міської територіальної громади є неможливим, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання можливостей розвитку та погіршення екологічної ситуації в населених пунктах Моршинської міської територіальної громади.

«Варіант – Базовий сценарій».

Затвердження Схеми санітарної очистки населених пунктів забезпечить створення відповідної інфраструктури та визначить завдання, які покликані створити комплексну систему поводження з відходами відповідно до державних будівельних і санітарних норм, тому результатом її впровадження можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини.

«Варіант – Роздільне сортування». В процесі розроблення проектних рішень Схеми розглядався варіант впровадження роздільного сортування на другу чергу реалізації Схеми. Проте, враховуючи те, що запровадження системи роздільного збирання відходів досить тривалий процес, пропонується почати впровадження системи роздільного збирання відходів вже на першому етапі реалізації Схеми санітарної очистки. При цьому пропонується розпочати з визначення пілотних територій для відпрацювання технологій роздільного збирання на території усієї громади.

Ускладнення, що виникали в процесі СЕО:

До ускладнень, що виникали в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна віднести:

- недостатню кількість статистичних та фактологічних даних щодо соціально-економічної характеристики досліджуваного району Львівської області та, зокрема такої інформації в розрізі окремих населених пунктів Моршинської МТГ;

- відсутність офіційних даних щодо екологічних програм та програм соціально-економічного розвитку району та міст, а також відсутність екологічних даних в розрізі окремого населеного пункту.

						Арк.
						45
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Стратегічна екологічна оцінка встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків впровадження схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади. Результати моніторингу мають бути відкритими.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію схеми санітарного очищення;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що схема виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів. Система запропонованих в схемі санітарного очищення індикаторів включає еколого-економічні та екологічні індикатори:

- збільшення частки переробки до 70 % відходів;
- зменшення кількості стихійних звалищ відходів;
- зменшення відсотку захоронених відходів;
- співвідношення частки перероблених та утилізованих відходів до утворених;
- кількість облаштованих згідно нормативних вимог контейнерних майданчиків;
- кількість безпритульних тварин на вулицях населених пунктів Моршинської міської територіальної громади.

Кількість екологічних індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані (див. табл. 9.1).

						Арк.
						46
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Основні функціональні заходи моніторингу виконання ДДП

№	Індикатор
Відходи	
1	Обсяги утворення ТПВ на території громади
2	Обсяги роздільно зібраних відходів
3	Обсяги зібраних небезпечних відходів у складі побутових відходів
4	Обсяги зібраної вторинної сировини
5	Обсяги перероблення відходів
6	Кількість облаштованих згідно нормативних вимог контейнерних майданчиків
7	Забезпеченість контейнерами для збирання змішаних відходів
8	Забезпеченість контейнерами для збирання вторинної сировини за видами
9	Забезпеченість контейнерами для збирання великогабаритних та ремонтних відходів
Водні ресурси	
10	Обсяги очищення зливових вод дощової каналізації
11	Обсяги очищення побутових стічних вод

Фіксуються та аналізуються:

- ступінь виконання кожного завдання проекту;
- невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;
- дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів;
- оцінка потреб у фінансуванні;
- пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Практична реалізація моніторингу.

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу – статистичні дослідження.

2. Періодичність моніторингу (вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями) – щоквартально протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення – техніко-експлуатаційні, екологічні та індикатори здоров'я населення згідно таблиці 9.1.

4. Методи визначення кожного із показників – статистичні методи.

5. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля у тому числі для здоров'я населення – статистичні дослідження.

6. Оприлюднення результатів моніторингу – замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію плану;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що план виконується відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг повинен відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Даний розділ не розглядається, адже зважаючи на географічне положення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади та характер планованої діяльності, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень ДДП для довкілля приграничних територій, у тому числі здоров'я населення, не очікуються

						Арк.
						48
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

11. Резюме нетехнічного характеру інформації

1. Населені пункти Моршинської міської територіальної громади продукують значну кількість відходів. Ускладнює екологічну ситуацію відсутність системи перероблення побутових відходів.

2. Аналіз трендів стану утворення відходів в досліджуваних населених пунктах виявив тенденцію до збільшення обсягів утворення відходів і збільшення обсягів захоронення відходів.

3. Схема санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади спрямована на зменшення техногенного впливу на довкілля, збільшення обсягів збирання відходів, їх перероблення та зменшення обсягів захоронення відходів.

4. Цілі схеми санітарного очищення узгоджуються з поставленими екологічними цілями.

5. Реалізація схеми санітарного очищення населених пунктів не призведе до появи нових негативних наслідків для довкілля якщо під час її реалізації будуть належним чином враховані природоохоронні вимоги. Реалізація багатьох цілей схеми може призвести до покращення екологічної ситуації в населених пунктах Моршинської МТГ.

6. Ймовірність того, що реалізація схеми санітарного очищення призведе до негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

7. Пропозиції, які були надані членами робочої групи з розроблення схеми санітарного очищення, враховані під час розробки схеми санітарного очищення.

8. Моніторинг екологічних індикаторів ефективності впровадження схеми санітарного очищення є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме схема санітарного очищення, та необхідною передумовою забезпечення санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх постійний аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування розвитку в майбутньому.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Схеми санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації. Реалізація схеми санітарного очищення населених пунктів за умови дотримання екологічних та нормативних вимог має сприяти зменшенню антропогенного навантаження на довкілля та зменшенню захоронення відходів. Поєднання зусиль, спрямованих на покращення міського простору, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, забезпечуватиме розвиток населених пунктів Моршинської міської територіальної громади як безпечних для довкілля та високих стандартів життя.

						Арк.
						49
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Закон України «Про управління відходами»
- 2 Закон України «Про благоустрій населених пунктів»
- 3 Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження»
- 4 Закон України «Про ліцензування певних видів діяльності»
- 5 Кодексу цивільного захисту України
- 6 ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій
- 7 ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування
- 8 ДБН В.2.2-9-2009 Громадські будівлі та споруди
- 9 ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій
- 10 ДБН Б.2.2-6 2013 Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту
- 11 ДБН В.2.5-74 2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування
- 12 ДБН В.2.5-75 2013 Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування
- 13 ДБН В.2.5-56-2014 Системи протипожежного захисту
- 14 ДБН В.1.1.7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва
- 15 ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму
- 16 ДСТУ 3587-97 Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану
- 17 ДСТУ-Н Б В.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків
- 18 ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови»
- 19 ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги»
- 20 Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р)
- 21 Положення про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів (Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2000 №1120)
- 22 Порядок видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах (Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045)
- 23 Правила надання послуг з вивезення побутових відходів (Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070)
- 24 Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами (постанова Кабінету Міністрів України від 13.7.2016 № 446)
- 25 Технічні правила ремонту і утримання міських вулиць та доріг КТМ 204 України 010-94 (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 27.12.1994)

						Арк.
						50
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

26 Правила утримання житлових будинків і прибудинкових територій (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 17.05.2005 № 76)

27 Рекомендації удосконалення експлуатації діючих полігонів та звалищ твердих (Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.2006 №5)

28 Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105)

29 Методичні рекомендації з прибирання території об'єктів благоустрою населених пунктів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 07.07.08 № 213)

30 Методичні рекомендації із формування громадської думки щодо екологічнобезпечного поводження з побутовими відходами (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.2.2010 № 38)

31 Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.02.2010 №39)

32 Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.06.2010 №170)

33 Методичні рекомендації з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 7.6.2010 №176)

34 Правила експлуатації полігонів побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 № 435)

35 Методичні рекомендації із забезпечення ефективного відведення поверхневих вод (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 23.12.2010 № 470)

36 ГБН «Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги технологічного проектування» (Наказ Мінжитлокомунгоспу від 21.02.2011 № 14)

37 Методика роздільного збирання побутових відходів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.08.2011 № 133)

38 Технічні правила ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.2.2012 № 54)

39 Правила експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 № 196)

40 Методика підготовки вулично-дорожньої мережі населених пунктів до зимового періоду (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 17.7.2013 №319)

						Арк.
						51
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

41 Методичні рекомендації щодо збирання відходів електричного та електронного обладнання, що є у складі побутових відходів (Наказ Мінрегіону від 22.01.2013 № 15)

42 Методичні рекомендації щодо безпечного поводження з компонентами (складовими) небезпечних відходів у складі побутових відходів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.08.2013 № 423)

43 Порядок розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.03.2017 №57)

44 Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення (Наказ Мінрегіону України від 01.12.2017 №316)

45 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (Наказ МОЗ України від 19.06.1996 № 173)

46 Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань (Наказ МОЗ України від 01.08.1996 № 239)

47 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів (Наказ МОЗ України від 18.12.2002 № 476)

48 Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145)

49 Державні санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо поводження з медичними відходами (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 08.06.2015 № 325)

50 Ветеринарно-санітарні вимоги до утримання тварин у притулках (Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 15.10.2010 № 438)

51 Положення про притулок для тварин (Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 15.10.2010 № 439)

52 Перелік небезпечних властивостей (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.10.2000 № 165)

53 Правила пожежної безпеки в Україні (Наказ МВС України від 20.12.2014 № 1417)

						Арк.
						52
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Назва проекту	Посада	Ініціали, прізвища	Підпис
Звіт про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування (ДДП) «Схема санітарного очищення населених пунктів Моршинської міської територіальної громади»	Директор	Костирка В.І.	
	Інженер- проектувальник	Бота О.В.	